

Naturpolitikens handleplaner

Indsatsområdet: *Sammenhængende natur på Nordbornholm*

Udarbejdet af **Arbejdsgruppe Private**

Beskrivelse

Bornholm er kendetegnet ved en rig og mangfoldig natur, men hvis nogen naturtype skal udpeges som den mest bornholmske, må det være klippeløkken (karakteriseret som areal med højtliggende klippe med stedvis tyndt jordlag). Den er et typisk træk i øens landskab og et udtryk for en gammel bornholmsk driftsform. Klippeløkkerne har en karakteristisk og rig flora med bl.a. mange orkideer og en artsrig insektfauna med bl.a. mange sommerfuglearter.

Imidlertid ligger de lysåbne naturtyper, klippeløkkerne (overdrev) og engene, mange steder som isolerede små frimærker spredt i landskabet. For at beskytte disse naturtyper og øge deres kvalitet som levesteder og spredningskorridorer for dyre- og plantearter vil det være en stor forbedring at forbinde disse arealer. Der vil skabes kontakt mellem plante- og dyrebestandene, så disse kan blive mere robuste. Pleje ved afgræsning er nødvendig for at sikre disse naturtyper, og større, sammenhængende arealer kan i nogle tilfælde gøre afgræsning mere praktisk gennemførlig.

Landskabet på de høje dele af Nordbornholm udgøres af en mosaik af klippeløkker, overdrev, enge, småsøer og småskove med landbrugsjord ind imellem. Disse naturtyper vil med fordel kunne indgå i større sammenhængende naturarealer, idet de alle kan opnå en forbedring af livsvilkårene for de tilknyttede plante- og dyrearter ved afgræsning.

Idéen om mere sammenhængende natur på Nordbornholm indgår både i Grønt Danmarkskort og Den Grønne Bølge.

Grønt Danmarkskort er en del af Kommuneplan 2020 og udgør udpegningen af et sammenhængende naturnetværk bestående af eksisterende og potentielle naturområder på Bornholm. Indenfor Grønt Danmarkskort gælder følgende politiske målsætninger:

- Kvaliteten af eksisterende lysåbne naturtyper skal bevares og forbedres
- Biodiversiteten skal forbedres gennem naturgenopretningsprojekter
- Naturområder skal gøres større og mere sammenhængende til fordel for dyr, planter og friluftsliv
- Der skal være mere vild og ikke plejekrævende natur samt urørt skov på Bornholm

Grønt Danmarkskort fungerer som et strategisk planlægnings- og prioriteringsværktøj på naturområdet, der også kan anvendes af staten, foreninger og fonde, som grundlag for en prioritering af kommende naturindsatser. Læs mere om Grønt Danmarkskort [her](#).

Den Grønne Bølge er et projekt, som har til formål at skabe et sammenhængende natur- og friluftslandskab gennem det indre af Bornholm. Området udgør en væsentlig del af Grønt Danmarkskort i kommuneplanen. Her findes øens største sammenhængende skov- og naturområder, men nogle steder er den naturmæssige kvalitet og sammenhæng utilstrækkelig. Området rummer derfor et stort potentiale for at forbedre forholdene for natur og biodiversitet. Bornholms Regionskommune arbejder gennem planlægning og naturforbedrende tiltag på at styrke "bølgens" naturmæssige sammenhæng og give plads til mere vild natur.

Mosaiklandskabet på Nordbornholm udgør en central del af både Grønt Danmarkskort og Den Grønne Bølge. En indsats på dette område vil være i tråd med de politiske målsætninger og i forlængelse af eksisterende arbejde og vil ikke blot være til stor gavn for natur og biodiversitet, men også kunne skabe nye oplevelsesmuligheder.

En indsats for mere sammenhængende natur på Nordbornholm kan både omfatte en øget indsats for pleje af eksisterende naturarealer samt naturgenopretning og etablering af ny natur. For at gennemføre sådanne projekter vil det være nødvendigt med frivillige aftaler med lodsejerne, og det vil formodentlig være nødvendigt at gennemføre jordfordelinger eller opkøb af jord. Det vil kræve behov for ekstra finansiering.

Handleplan tilknyttet indsatsområdet: *Sammenhængende natur på Nordbornholm*

Udarbejdet af **Arbejdsgruppe Private**

#	Overskrift	Handling Uddybende beskrivelse af indholdet	Tidsplan Milepæle-varighed	Aktører Hvem ejer/bidrager	Forventet resultat Hvad vil vi opnå	Økonomi
d-1	Forundersøgelse og opstart	Det forberedende arbejde med indsatsområdet igangsættes i 2022 og omfatter bl.a.: • Definition af projektområdet • Kortlægning og analyse af eksisterende naturværdier og mulige naturgenopretningsmuligheder, samt behov for pleje. • Opstart af dialog med lodsejere og borgere • Afdækning af finansieringsmuligheder Arbejdet kobles til Udviklingsplan for Den Grønne Bølge. Der vil allerede i 2022 kunne opstå mulighed for at arbejdet med indsatsområdet kan starte op i praksis med konkrete handlinger (hegning, græsning etc.), hvis private lodsejere uden videre er klar til at gå i gang. Men ellers må det forventes, at der er tale om et projekt, som skal løbes i gang og har et flerårigt perspektiv.	2022: Analyse Nedsættelse af arbejdsgruppe Borgermøder Dialogmøder	BRK-NMF BLF Arbejdsgruppe Private (evt. Københavns Universitet ifm. projektet Regionale Landskaber samt en specialestuderende)		Bemærkninger: Arbejdet i 2022 kan opstartes indenfor eksisterende ressourcer. Den egentlige implementering efter 2022 vil kræve tildeling af ekstra ressourcer. Der kan først estimeres økonomi efter 2022, når forarbejdet er gennemført i 2022.